

Nákladové benchmarky na výstavbu vodovodov a kanalizácií zo zdrojov Environmentálneho fondu

Z údajov o podporených projektoch Environmentálneho fondu v rokoch 2015 až 2017 bola vytvorená databáza nákladov projektov v oblasti kanalizácií a vodovodov¹ s cieľom nastaviť benchmark, t.j. referenčnú úroveň, voči ktorej je možné porovnávať ďalšie projekty a zhodnotiť ich efektívnosť. Nastavenie benchmarkov by pomohlo znížiť administratívnu záťaž hodnotiteľov projektov, keďže toto kritérium by sa v systéme dopočítavalo automaticky. Zároveň by umožnilo efektívnejšie využitie prostriedkov fondu a v konečnom dôsledku by mohlo prispieť k vybudovaniu väčšej dĺžky vodovodov a kanalizácií a pripojeniu väčšieho počtu obyvateľov pri nezmenených nákladoch štátu.

Údaje o 362 projektoch boli zozbierané manuálne z fyzických spisov. Zozbierané údaje pokrývajú (v závislosti od oblasti podpory) počty plánovaných pripojených obyvateľov, dĺžku siete a parametre čistiarní odpadových vôd, ale aj skutočne vybudované dĺžky kanalizácií a vodovodov. Až 63 projektov neposkytlo informácie v dostatočnej kvalite na to, aby bolo možné skontrolovať splnenie nákladovej efektivity. Takéto projekty by po nastavení benchmarku za kritérium nákladovej efektivity nezískali žiadne body, čo by pri správnom nastavení váh takéhoto kritéria výrazne znížilo ich šancu na získanie dotácie.

Náklady na vybudovanie bežného metra kanalizácie sa mierne líšia podľa oblasti podpory (v eur)

	Čistenie odpadových vôd v obciach do 10 tis. obyv.	Dobudovanie a oprava kanalizácií	Budovanie a rekonštrukcia vodovodov
Priemer (bez extr. hodnôt)	306,5	342,5	205,8
Medián (všetky projekty)	292,5	313,5	195,2
Tretí kvartil (všetky projekty)	458,5	456,8	261,2
Smerodajná odchýlka (všetky projekty)	320,74	979,6	101,8
Maximum (všetky projekty)	2132,2	6 666,7	1 609,9
Minimum (všetky projekty)	77,9	97,7	42,5
Počet projektov (bez extr. hodnôt)	124	42	97

Zdroj: IEP

Porovnaním vybudovanej dĺžky potrubia s celkovou sumou projektu bol použitím štatistických metód vypočítaný benchmark na úrovni tretieho kvartilu. Pri takto nastavenom benchmarku, by 66 zo 362 analyzovaných projektov nespĺnilo podmienky nákladovej efektivity. Ak by tieto projekty boli lacnejšie na úrovni nášho benchmarku, bolo by za ne možné postaviť 6511 dodatočných metrov vodovodov a kanalizácií. Úroveň benchmarku možno tiež zvoliť na úrovni priemeru, mediánu, či inej zvolenej úrovni.

Existujú však aj výnimočné prípady, ktoré môžu byť z objektívnych príčin a po dôkladnom zdôvodnení benchmark presiahnuť podobne ako v prípade projektov financovaných z EÚ zdrojov. V prípade odôvodnených vyšších nákladov by bolo možné projekty podporiť aj tak.

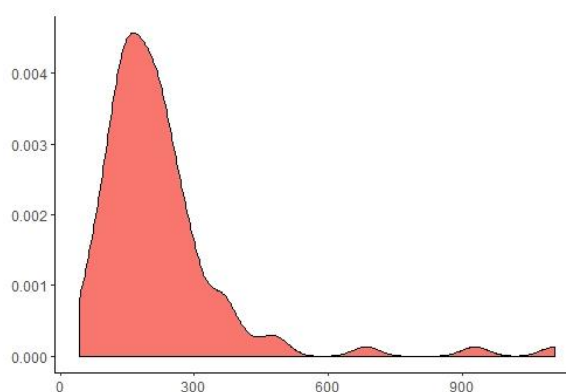
¹ Do analýzy boli zahrnuté nasledovné oblasti podpory: BK2, BK4, BK5, BV1, BV2 a BV3.

Projekty podporené z prostriedkov EÚ

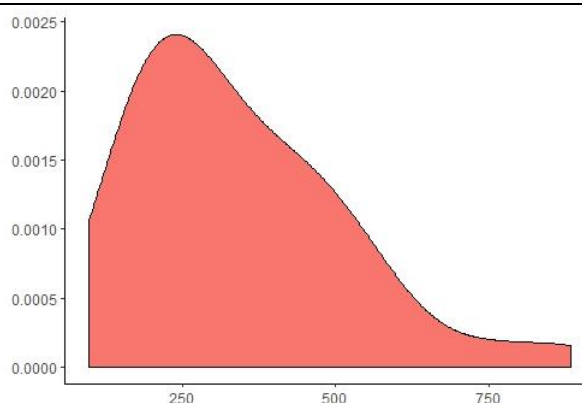
V prípade podpory zo štrukturálnych fondov je pre obce stanovený benchmark na úrovni 425 eur na meter kanalizačného potrubia (hoci je nastavený v kilometroch). Rozličné podmienky v jednotlivých obciach však v odôvodnených prípadoch umožňujú aj výnimky, ktoré môžu na meter kanalizácie vynaložiť aj viac peňazí. Takúto výnimku môžu získať napríklad obce na Žitnom ostrove, ktoré z dôvodu vysokej hladiny spodnej vody musia stavbu spevniť a zabezpečiť, čo zvyšuje celkové náklady. Projekty podporené v programovom období 2007-2013 zo zdrojov EÚ vynaložili na bežný meter kanalizácie priemerne 386,5 eur.

Histogram pre vynaložené náklady na bežný meter postaveného vodovodu

Zdroj: IEP

Histogram pre vynaložené náklady na bežný meter rozšírenej alebo zrekonštruovanej kanalizácie

Zdroj: IEP